

عنوان مقاله:

بازنمایی مسائل اجتماعی ایران در اسناد دیوان عدلیه اعظم، آغاز سده ۱۴ / ۲۰

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های ایرانشناسی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

شهرام یوسفی فر - استاد گروه تاریخ دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

مطالعات مسائل اجتماعی در ایران، بر موقعیت امروز تمرکز دارد و به دلایل مختلف از رهیافت های تاریخی به دور مانده است. از سده ۱۳/۱۹ در اثر تماس های گسترده ایران با غرب، بسیاری مسائل اجتماعی کلان اجتماعی به وجود آمده و برخی از آن ها، در تولید ساختارها و مناسبات اجتماعی نقشی سرنوشت ساز ایفا کردند، از این رو فهم همه جانبه مسائل کلان اجتماعی امروزی نیازمند درک پیچیدگی ها و تطور مسائل تاریخی تا به امروز است اما نیل به این امر کار دشواری است؛ چراکه در چگونگی شناسایی و وصف مسئله های تاریخی هر دوره، به شدت تحت تاثیر نظام اندیشه ای قدرت سیاسی و اجتماعی زمانه خود قرار دارد. در این پژوهش با تکیه بر یک سنخ منبع، حاوی داده های منحصر به فرد از چالش ها و مسائل اوایل سده ۱۴/۲۰ ایران، مقوله بندی از مسائل اجتماعی ارائه می شود. اسناد بایگانی دیوان عدلیه اعظم بنا به ماهیت حقوقی و قضایی آن، مجموعه ای از داده هایی را به دست می دهد که به این پرسش پاسخ خواهد داد که در دوره مورد نظر چه مسائل کلان اجتماعی وجود داشت؟ این پژوهش با روش و رویکرد تحلیل داده ها به شیوه کیفی و استخراج داده ها و مقوله بندی آن ها از متون مورد نظر، انجام شد و در این مرحله تمرکز بر شناسایی و مقوله بندی مسائل کلان اجتماعی بود. تحقیق نشان داد چالش های اقتصادی و حقوقی - قضایی، اصلی ترین مسائل کلان اجتماعی در جامعه ایران در آغاز سده ۱۴/۲۰ بود.

کلمات کلیدی:

دیوان عدلیه اعظم، مسائل اجتماعی، قاجار، محاکم شرع و عرف، مسائل مالی، مسائل حقوقی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1211663>

